

BIBELSK TRO

Nr. 1
Febr. 1995

4. årgang

1

*Fritt, uavhengig tidsskrift
på evangelisk-luthersk grunn*

PÅ **BIBELENS** Stiftelse GRUNN

utgir tidsskriftet
Bibelsk Tro

Formål og grunnlag:

Stiftelsens formål er å fremme bibeltro kristendomsforståelse etter Guds Ord på den evangelisk-lutherske bekjennelsesgrunn. Stiftelsen skal på det grunnlag som er nevnt nedenfor ved litterær virksomhet og på andre tjenlige måter hjelpe til å utbre bibelsk forkynnelse og lære, slik at evangeliet kan nå ut til menneskene og nådegavene få sin naturlige funksjon. Likedan vil en vurdere religiøse og åndelige strømninger, bevegelser, tidsaktuelle tanker, ideologier og tiltak i lys av Skriften.

Grunnlaget for stiftelsens virksomhet er den Hellige Skrift, forstått og brukt i lys av Bibelens eget Kristus-vitnesbyrd og Jesu og apostlene skriftsyn, dvs.

Skriftens vitnesbyrd om seg selv. Bibelen er Guds Hellige Ord, gitt ved den Hellige Ånds inspirasjon, troverdig og urokkelig, helt igjennom Guds Ord gitt i menneskelig språk.

Bibelen s ord – slik det opprinnelig ble gitt – er uten feil og selvomsigelser i alle sine uttalelser når det forstår i samsvar med dens egne forutsetninger. Skriftens ord må tolkes ved Skriften selv. Bibelen er Guds åpenbaringsord, gitt oss som veileding til frelse og evig liv. Den er den eneste, sanne og fullt ut tilstrekkelige, klare og absolute autoritet og norm i alle spørsmål som angår kristen tro, lære og liv.

Den evangelisk-lutherske lære som er nedfelt i Den norske kirkes bekjennelses-

skrifter er i samsvar med Skriften og følgelig bekjennelsesgrunnlag for stiftelsens virksomhet. Sentralt i denne lære står overbevisningen om «Skriften alene», «rettferdigjørelsen ved tro på Kristus alene» og den evangeliske kirkeforståelse som legger vekt på det alminnelige prestedømme og nådegavehusholdningen.

Styret:

Lektor/cand. theol. Olav Hermod Kydland (formann), forkynner/cand. theol. Kristoffer Fjelde (nestformann), misjonær/rektor Reidar Eriksen (sekretær), ingeniør Gordon Landro og avd.leder Olav Stokka.
Varamenn: Adjunkt Gunnar Holth, misjonær/cand. theol. Olav Toft, avd.leder Tor Ydstebø, bonde Ola Borrevik og bedriftsleder Gunleif Handeland.

Rådet:

Rådgiver/sosialøkonom Dagfinn J. Hansen, jordbruksavløser Jan Ove Heggdal, bonde/cand. theol. Arvid Joram, bonde Leif Jan Krogedal, misjonær/cand. theol. Guttorm Raen.

Faste medarbeidere

i Bibelsk Tro:

Forkynner Kjell Dahlene, lærer/cand. theol. Eivind Gjerde, adjunkt Gunnar Holth, lærer Reidulf Tværåli, misjonsskolelærer/dr. Norvald Yri.

BIBELSK TRO

Fritt, uavhengig tidsskrift
på evangelisk-luthersk grunn

Redaksjon:

Olav Hermod Kydland

Guttorm Raen

Olav Toft

Redaksjons- og ekspedisjonsadr.:

Postboks 264, 4350 Nærø

Fax 51 43 22 82

Abonnement og gaver:

Kleppveien 894,
4063 Voll

Postgiro: 0825 0578300

Bankgiro: 3290.07.77786

Kasserer: Kristian Byberg

Tlf. 51 65 41 01

Utkommer 6 ganger i året.

Årsabonnement :

Norge og Norden kr. 100,-
Til andre land kr. 125,-
Skoleungdom kr. 70,-

Redaksjonen er ansvarlig for alt som kommer fram i lederspalten.

Konkrete synspunkter for øvrig står de respektive forfattere ansvarlig for. Red.

deler nødvendigvis ikke alle disse, men er ansvarlig for at ikke noe bryter med stiftelsens formål og grunnlag. Unntak fra dette kan være ytringer i klipp- og leserbrevspalten.

Ettertrykk kan skje med kildeangivelse.

Layout: Narve Holmen

Steinkjer Trykkeri AS

Tlf. 74 16 30 00

Nr. 1 Februar 1995:

Lovisk forkynnelse av «evangeliet»	Side 2
Leiar. Guttorm Raen	
Evhetsalvoret	3
Andakt. Kristoffer Fjelde	
«Arbeidet har lukkast – i tru på Herrens Ord»	4
Intervju. Olav Toft	
Ettersom enhver har fått en nådegave...	6
Vitnesbyrd og tjeneste. Johnn Hardang	
Astrologiens foreldede verdensbilde	9
Fra troens slagmark Carsten Elmeland Petersen	
Bønn og de siste tider	14
Troslivet. Guttorm Raen	
Ta til fange – i lydighet mot Kristus	15
Kommentar. Norvald Yri	
Kristus og Skriften	16
Bibelforum. Niels Ove Vigilius	
Guds heilage lov (X)	18
Dei ti boda. Olav Toft	
Fleirtydige og eintydige bibeltekstar	19
Tolkingar. Lars Lode	
Forutbestemmelsen i Kristus	21
Bibelstudieserie, Efeserbrevet (III)	
Kjell Dahlene	

Et nytt år

Ved inngangen til det nye året vil vi takke Herren for hans rike nåde, som han har vist oss i året som gikk.

Vår bønn er at han også vil ta seg av oss og se til oss i 1995. Vi er ikke framme ennå, men underveis mot målet, herlighetens rike. Vi vil følgelig minne hver enkelt om Herrens Ord (Heb 12,1-2a): «Så la oss derfor, da vi har så stor sky av vitner omkring oss, legge av alt som tynger, og synden som henger så fast ved oss, og løpe med tålmodighet i den kamp vi har foran oss, med blikket festet på Jesus...»

Må Herren velsigne enhver i det nye året!

Nr. 2/1995 av Bibelsk Tro kommer til påske.

Lovisk forkynnelse av «evangeliet»

Stundom refereres det uttalelser som går ut på at «forkynnelsen må flytte fra Sinai til Golgata». Vi må ikke understreke det negative, heter det, men det positive, det gledelige ved kristendommen, for å få folk i tale.

Leder

I første omgang kan dette virke som en riktig understrekning. I virkeligheten er det tale om en lovisk forvrengning av evangeliet.

To hovedfeil

En slik uttalelse inneholder likevel noe som er rett, selv om den innebærer et svært forenklet syn på hva som er galt i mye moderne forkynnelse. For det er en feil forkynnelse som bare stanser ved loven og hva vi burde være, og ikke har som sitt hovedmål å forkynne friheten i Kristus.

Men det er faktisk en like stor feil å bare forkynne et «positivt evangelium». For evangeliet ifølge Bibelen er å bli frelst fra synden, fra Guds vrede under loven, til å bli Guds barn ved Jesu Kristi fullkomne forsoningsverk. Dette er kjernen både i Jesu og apostlenees forkynnelse av sannheten om omvendelse og frelse (sml. Joh 8; Rom 3).

Det alvorlige valget

Dersom en setter opp en utelukkende positiv og glad kristendom som ideal, må jo motsetningen bli at all tale om synd og straff blir sett på som noe negativt. Og det er ikke så lite forkynnelse i våre dager som framstiller det slik, eller i alle fall ikke taler om synd som noe mer enn det som skaper problemer mellom mennesker i verden.

For å belyse hvor skjevt dette blir, kan en sette fram en sammenligning: Er det ikke bedre – om så skulle være – å gå gjennom livet nedtrykt fordi en føler på det som ikke er som det skulle være hos en selv og ellers, men samtidig sette sin lit til Jesus som sitt eneste håp, enn å bare være glad og understreke det «positive», og kanskje gå fortapt? At det

siste er en reell mulighet, viser Bibelen oss klart (se f.eks. Jer 6,14).

Dette er selvsagt satt på spissen, for det behøver ikke alltid å være noen motsetning mellom det å være en kristen og det å ha det godt i verden. Det er heller ikke noe kristenideal å se nedtrykt ut. Men Jesus selv har pekt på slike alternativer for oss, når det er et så alvorlig valg det står om (Mat 18,8-9; Luk 14,26).

«Evangeliet» gjort til krav

Et av hovedproblemmene med den tankegangen vi refererte, er at en selv setter opp et ideelt mønster for hva kristendom bør være – og så blir det et *krav* å leve opp til det. Men Bibelen taler ingen steder om at en kommer inn i himmelen ved å smile og le og klappe i hendene, eller ved hjelp av andre uttrykksmåter som kan være framtredende i ulike sammenhenger.

Skal vi vurdere om forkynnelsen er evangelisk eller ikke, kan det være en god regel å legge merke til hvordan taleren bruker uttrykkene «vi/du må», «vi/du skal». Ofte hører vi at de brukes i forbindelse med noe som kalles «evangelium»: Vi må ha større tro på bønn, vi må ha større visjoner, vi må være mer ivrige i tjenesten, og så videre.

Er det kristendommen eller evangeliet som framstilles som et ideal på denne måten, da er evangeliet gjort om til lovbud. Som forkynnelse av Guds bud har slike uttrykk sin berettigelse (sml. de ti bud). Men i virkeligheten er det ofte talerens egen appell som kles i slike uttrykk.

Da kan det være et tegn på at en ikke har fått tak i hva evangeliet egentlig er. I alle fall er det et varsel om at den som taler slik, ikke makter å få fram Kristi frigjørende evangelium.

For evangeliet er budskapet om hva Gud *har gjort* for oss i Jesus Kristus. Ikke noe kan erstatte budskapet om omvendelse og syndenes forlatelse i kristen forkynnelse. Bare tillit til Jesus Kristus og tro på det han har gjort for oss, kan frelse oss.

GUTTORM RAEN

Evighetsalvoret

Grensen mellom tid og evighet er veldig, og vi lever tett inntil. Stadig er vi vitne til at noen drar over til den andre siden.

Andakt

Ut fra Guds Ord vet vi at Herren har tallet på våre dager, og at ikke engang en spurv faller til jorden uten hans vilje. Hver gang noen forlater oss, kommer spørsmålet: Hvem blir den neste? – Men dette er Guds hemmelighet. Det synes som noen nærmer seg grensen i sykdom, – ja, beveger seg der en tid, men vender tilbake. Det så ut som andre hadde livet foran seg, men så kom budet, kanskje ved en brå død. De har rett de gamle: «Vi har nuet og evigheten.» Det har vi – for oss selv og for våre medmennesker. Hvor stort – hvor kostbart – hvor alvorlig «nuet» er. Tenk hvor det kan få evighetsbetydning! Den ene av røverne grep «nuet». Må ingen sove på dette. Du har ditt nå!

En ufrelst, syk, eldre venn satt på grøftekanten. Jeg var ferdig med studiene og skulle tjene litt ekstra. Jeg kom meg ikke opp av grøften, tross Åndens minnelse, min venn kom meg aldri så nær senere. Kort etter gikk han inn i evigheten. Bror og søster i Herren: Kjøp «nuet»!

På vei til evigheten er vi alle – enten til himmelen eller fortapelsen. Hvor vi skal ende, blir avgjort her i tiden – av oss. «Nuet» må brukes her i livet. Det ligger evighetsalvor over hvert «nu».

Hva skjer på den andre siden av evighetens grense? Noe av det vet vi. Fra før verdens grunnvoll ble lagt, tok Gud sikte på å frelse den enkelte – deg og meg. Hele verden «sviver i frelsesøkonomiens tjeneste». Ser du evighetsalvoret? Satan, med hele sin hær,

søker å hindre alle fra å bli frelst. Gud, med sin hær, kaller og samler, – og himmelen følger spent med. Når synderen vender hjem, er de alle klar til å stemme i jubelsangen. Men ennå er de frelste underveis. Gud glemmer ikke sine. En stor forberedelse foregår. Han gikk bort for å berede sine sted. Når Jesus er ferdig, kommer han igjen for å hente sine.

Min kjære bror i Herren, mandalitten Albert, lå på hospital i millionbyen. Jeg var ofte og så til ham, men han visnet stadig bort. Syk, hjelpestøt og til sine tider bevisstløs. Jeg mintes ham fra arbeidet i kirken, frimodig og glad. Men nå så det så puslet ut, – ja, nesten som Jesus hadde glemt sin venn.

Klokken er fire om morgen. Storbystens larm våkner etter til nytt liv. En neger-sykesøster kommer inn på Alberts rom. Plutselig reiser han seg, løfter hendene mot himmelen og sier: «Jesus is coming. Albert Thorsen is my name!» (Jesus kommer. Albert Thorsen er mitt navn!) Han seg tilbake på puten. Jesus hadde hentet en av sine.

Evighetsalvoret. Er grensen så virkelig? Ja, den er.

En dag siger vi tilbake på puten. Hvem skal vi rekke våre hender mot? Hvem skal hente deg, hvem skal hente meg? Du minnes vel Jesu ord om Lazarus og den rike mann? Kjære venn, kjent eller ukjent: Grip det evige liv. Grip det nå!

KRISTOFFER FJELDE

*I dag begynn,
og bi ei dermed til i morgen.
Hva neste morgengry kan bringe,
er forborgen.
Kanskje din klokke slår i dag
sitt siste slag...
Nå leges sjælesår, nå heter det i dag!*

«Sok Herren mens han er å finne, kall på ham den stund han er nær!»

Jes 55,6

Arbeidet har lukkast – i tru på Herrens Ord

Bibelsk Tro i samtale med Bertha Å. Skåland

Sjukepleiar og husmor, Bertha Å. Skåland, er fødd og oppvaksen på garden Ualand i Lund kommune, der faren var lærar og bonde. Farfar til mor hennar var den haugianske bondehovdingen og stortingsrepresentanten Ole-Gabriel Ueland, som ved midten av det 19. hundreåret sa at Noreg har to augnesteinar: Bibelen og Grunnlova. Dette var vetuge ord – eit prinsipp – som ikkje minst dei som no styrer dette landet burde ha kome i hug og retta seg etter. Då hadde me vore sparde for dei ugudelege lovene me har fått i det siste.

Intervjuet

Bertha var den niande i rekkja av ein syskinflokk på tolv. Ho kom tidleg til medvite liv i Gud, og vart med i det kristne arbeidet på bedehuset. Den gongen gjekk alle på bedehuset, ung og gammalt, til same møtet.

Me møtte henne heime

Garden Skåland ligg vakkert til på nordvestsida av Lundevatnet. I det store heimehuset på oppsida av vegen bur ho, og me ynskte å få ein prat med denne aktive misjonskvinnen.

Dette var ho ikkje heilt med på. Ville ikkje stikka seg fram. Men kunne det verta til kveik for ein eller annan, fekk det heller stå til.

Bertha kom som sjukepleiar til Skåland Helseheim i 1952. Der møtte ho Selmer Skåland. Vart seinare gift med han, og flytte då inn i heimehuset på garden. Far til Selmer heitte Åsmund, og gjekk under kleng-namnet Kina-Åsmund. Det var nemleg tre åsmundar med tilnamnet Skåland der i den vesle grenda den gongen. Kina-Åsmund var for ein hovding å rekna: ein traust kristen, myndig og fast, og godt kjend i Den heilage Skrifta.

Bertha Å. Skåland.

Bertha kom inn i ein god misjonsheim, der det vart halde husmøte og der predikantar gjekk ut og inn. Heimen var kjend for å hysa predikantar, ein tradisjon som Bertha førde vidare.

Barnetalet auka

Etter kvart auka talet på borna som vaks opp der i grenda. Fire heime hjå Bertha og fleire i dei andre husa bortetter. – Så var det at Otto Aase kom som talar til bygda, og budde hjå Bertha og Selmer. Han såg barneflokken, og kom til å tenkja på kor godt det hadde vore om nokon kunne samla dei om Guds Ord og misjonen si store sak. Og så orda han frampå om Bertha kunne tenkja seg å setja i gang med ei bibelgruppe for desse borna.

Ho var ikkje utan vidare mota på det. Meinte ho ikkje var den rette med å gå i gang med eit så ansvarsfullt oppdrag. Men ho kjende på at noko måtte gjerast, og fekk sjå det som eit kall frå Gud. Då vart det handling.

Ho fekk med seg ei kvinne, som var lærar, til å hjelpa seg. Og så sette dei i

gang. Borna kom meir enn gjerne, og det vart gode samvær. – Etter ei tid reiste læraren frå bygda, og Bertha måtte ta ansvaret åleine. Men det viste seg at ho greidde seg som leiar. Det gjekk helst godt.

Dei hadde bibelgruppe kva måndag, og rett som det var fekk dei vitjing av talarar som budde på Skåland. Bertha hugsar spesielt ein kveld då Thorleif Odden var med. Under møtet la ho merke til at ein av gutane var sterkt kalla av Gud, og tenkte at ho måtte få snakka med han etter møtet. Men det gjekk ikkje. Neste måndag kom guten att, og ho spurde då om han ikkje ville gje seg over til Gud. Det ville han.

I ettertid veit me at han vart ein stødig og gild kristen, aktiv med i arbeidet på bedehuset, til oppmuntring og glede for heile bygda. Det same kan seiast om dei fleste som vart med i bibelgruppa hennar Bertha.

Ungdomsforeining på bedehuset

Det enda med at gruppa gjekk over til å verta ungdomsforeining på bedehuset. Men då bedehuset var gammalt, vart både dei unge og dei eldre i veneflokken samde om å bygga nytt bedehus på Moi. Og så sette dei i gang. Dei grov grunnen, hogg tømmer, og huset vart reist, for det meste på dugnad. Men det sluttta ikkje med dette. Paulus skriv at «Kristi kjærleik tvingar oss» (2 Kor 5,14) og Bertha kjende på at noko meir måtte gjerast. Dei hadde no fått eit fint og godt bedehus, og det burde nyttast. Misjonen trong pengar, og som kristne har me eit med-ansvar for økonomien til utsending av misjonærar og til drift av arbeidet både ute og heime.

Så melde tanken seg om å ta til med ei jolemesse. Sjølv kunne ho koka komla, andre kunne baka småkaker og fleire kunne laga handarbeid. Dei sette i gang, og salet gjekk strykande. Dette gav inntekt til misjonen og mot til å halde fram. Jolemessa vart etter kvart ein tradisjon, og er det framleis der i bygda.

No er Bertha Å. Skåland pensjonist. Unge har tatt over det meste. Men ho har ikkje lagt årane inn. Ho sluttar trufast opp om bedehuset, og tek sin tørn der det trengst. Framleis kokar ho komla og hyser talarar som reiser for misjonen. Som Peter var lydig og la ut på djupet på Herrens Ord, slik har også ho fått

En bibellærers bortgang

Misjonsskolelærer Øivind Andersen har fått heimlov, 89 år gammel.

Øivind Andersen var en av de mest markante bibellærere og forkynnere i Norge etter krigen. Han var en kunnskapsrik og dyktig teolog som særleg ble preget av Luther og Rosenius.

Med basis i Skriften – Guds verball-inspirerte og ufeilbarlige Ord – fikk han formidle, med en sjeldent klarhet og åndskraft, Ordet om korset både i undervisning, forkynnelse og sjælesorg.

Øivind Andersen var en Guds gave til kristenfolket, og mange er takknemlige for hans klare og grundige budskap.

Selv om han nå er borte, er fremdeles hans bøker og talekassetter å få tak i.

Bøkene «Grunnsannheter til frelse», «Livets brød», «Noe falt i god jord», «I sjælesorg hos Jesus» og andaktsboka «Ved kilden» har vært til hjelp for mange, og hans troslære er utgitt i Danmark.

Ellers har han skrevet mange innlegg og artikler i tidsskrift og blad, men ennå finnes mye stoff som ikke er blitt utgitt.

Bibelsk Tro har trykt noen artikler av Andersen og har fått tillatelse til å offentliggjøre flere, ja, også til å distribuere noen av hans kassetter.

Vi lyser fred over Øivind Andersens gode minne!

OLAV HERMOD KYDLAND

oppleva at arbeidet lukkast, når ein gjekk ut på det same Ordet.

Til slutt ei helsing frå Bibelen til påminning og trøyst for slike som strevar og har tungt å bera i arbeidet for Guds rikssak der dei bur: «Difor, mine kjære..., ver støe og urikkande, alltid rike i Herrens gjerning, etter di de veit at arbeidet dykkar ikkje er fåfengt i Herren» (1 Kor 15,58).

OLAV TORP

Ettersom enhver har fått en nådegave...

AV JOHNN HARDANG

«Ettersom enhver har fått en nådegave, så tjen hver andre med den som gode husholdere over Guds mangfoldige nåde.

Om noen taler, han tale som Guds Ord. Om noen tjenner, han tjene ved den kraft som Gud gir, for at Gud må bli æret i alle ting ved Jesus Kristus – ham som æren og makten tilhører i all evighet. Amen.»

Dette bibelavsnittet taler til oss om et av de mest sentrale områdene i Guds forsamling: Nådegavene i funksjon. Skal den kristne forsamling fungere godt, må nådegavene forvaltes rett.

Det var nådegavene i funksjon som fødte lekemannsarbeidet i folket vårt. Forkynnelsens gaver. Og tjenestens gaver. Det er nådegaver i funksjon som siden har båret arbeidet. Og det er nådegaver i funksjon som vil avgjøre om lekemannsarbeidet skal fremme Guds gjerning også i kommende generasjoner. Så viktig er spørsmålet om nådegavenes rette bruk.

Vi vil i denne artikkelen stille endel spørsmål omkring nådegavenes bruk, slik Bibelen taler om det. Plassen tillater ikke her å gi en framstilling av hver enkelt nådegave. Vi vil istedet si litt om forholdet mellom nådegavene og den enkelte kristne. Og litt om den funksjon nådegavene skulle ha i den kristne forsamling.

**Vitnesbyrd
og tjeneste**

Det er nødvendig å avklare

Bibelens framstilling av nådegavene står i nær forbindelse med læren om «de troendes allmenne prestedømme». Se f.eks. 1. Pet 2,9-10.

Hva mener vi så med «de troendes allmenne prestedømme»?

Israel, Guds utvalgte folk i den gamle pakt, besto av 12 stammer. Alle stammene tilhørte like mye Guds folk. Men bare en av stammene var betrodd prestetjenesten i tabernaklet og templet: Levi stamme. Vi taler derfor om «det levittiske prestedømmet». Mens de andre stammene fikk tildelt hver sin del av Kana'ans land, ble Levi betrodd ansvaret for Guds hus. Prestetjenesten er dermed «et privilegium for de få».

Grovt skissert kan vi dele prestenes privilegier i to:

- De var betrodd adgangen til Guds trone. De trådte fram for Guds ansikt. Umiddelbart. På blodets grunn.

- De var betrodd adgangen til Guds tjeneste. De tjente sitt eget folk med Guds Ord. Med bønn. Og med offer.

Prestene representerte folket innfor Gud. Og de representerte Gud overfor folket. De gikk inn *til* Gud. De gikk *ut* for Gud.

I Guds folk i den nye pakt, den kristne menighet, kalles *alle kristne* for prester: «Men dere er ...et kongelig presteskap...» (1 Pet 2,9).

Alle kristne har del i de samme prestelige privilegier:

- På grunn av Jesus har vi fått adgang inn for Guds trone! (Heb 4,16).

– På grunn av Jesus har vi fått adgang inn i Guds tjeneste! (1 Pet 2,9).

Det er derfor vi taler om «det allmenne prestedømme». Allmenn betyr her «felles». Det vi er sammen om. Det vi alle har del i.

Alle kristne er kalt til tjeneste for Gud! Bibelen taler om de kristne som «sendebud i Kristi sted». Vi er frelst for å tjene! Vi skal forkynne Guds Ord og gjøre Guds gjerninger i verden.

I denne sammenheng hører nådegavene hjemme. De representerer den arbeidsutrustning Gud har gitt sin menighet på jord, med tanke på tjenesten med evangeliet.

Lekmannsarbeid betyr: «Alle kristne er kalt til tjeneste for Gud. Og utsatt for denne tjenesten med nådegaver.» Dette dreier seg altså ikke om noe kirkelig nödsprinsipp, men om et hovedanliggende i Bibelen.

Det er nødvendig å spørre

La oss stille noen konkrete spørsmål omkring nådegavene:

Hva er en nådegave?

Svar: En nådegave betegner de evner eller de funksjoner den enkelte kristne har fått med i den kristne menighet. Nådegavene hører dermed hjemme i frelsens sammenheng. De knyttes til oss ved troen. Og betegner den utrustning Gud gir sitt folk for tjenesten med Guds Ord i verden.

Hvor i Bibelen leser vi om nådegaver?

Svar: 4 hovedavsnitt i Det nye Testamente taler om nådegavene. Rom 12,3-8, 1. Kor 12-14, Ef 4,7-16 og

1. Pet 4,10-11. Dessuten anvendes også Mat 25,14-30 – Jesu lignelse om de betrodde talentene – ofte på nådegavene.

Har alle kristne en nådegave?

Svar: Ja! Her taler Bibelen entydig og klart. Vi viser til 1. Pet 4,10: «Etter som enhver har fått en nådegave, så tjen hverandre med den...» At alle kristne har hver sin nådegave utelukker selvsagt ikke at noen har flere nådegaver. Bildet av legemet og lemmerne i 1. Kor 12 peker i samme retning: De kristne utgjør tilsammen en helhet, Kristi legeme på jord. Enhver kristen er et lem på dette legemet, med sin egen spesielle plass og funksjon. Det er ingen «blindtarm» på Kristi legeme. Når hvert lem fungerer rett, fungerer hele legemet godt.

Hvordan bli klar over sin egen nådegave?

Svar: Mange er ikke klar over hvilken nådegave de selv har. Mange opplever ikke dette som noe problem. Men for noen oppleves uvissheten som vanskelig.

Vi vil gi noen råd som hjelp til avklaring:

Deter ingen forutsetning for å kunne tjene Gud at en kjenner sin egen nådegave-utrustning. For en soldat er det viktigere å vinne kampen enn å betrakte sin egen rustning. Men – viss het om egen utrustning er selvsagt viktig for måten en kjemper kampen på. Det er sunt å være mer opptatt med oppgaven enn med nådegaven. Gå inn i oppgaven som venter, også om du ikke kjenner nådegaven du har fått. Mange fant klarhet i nådegave-utrustningen nettopp i

møte med tjenestetjeneste-oppgaven. Oppgaven kan gi lys over gaven! Noen kom seg aldri inn i oppgavene. De var for opptatt med gavene. Slik blir en til liten glede og nytte i Guds forsamling.

Det går an å be Gud om hjelp og klarhet i spørsmålet om egen nådegave-utrustning: «Men om noen av dere mangler visdom, da må han be til Gud – for Gud gir alle, villig og uten bebreidelse – og så skal han få den» (Jak 1,5).

Lytt åpent og bevisst til hva andre sier om deg og til deg. Ofte ser andre, bedre enn du selv gjør det, de evner og den utrustning du har fått for tjenesten i Guds forsamling. Mennesker du har tillit til kan slik være til stor hjelp, at du «kommer på plass» i det kristne fellesskapet.

Her trenges ansvarlighet! Så vi kan gi de rette signaler til andre, og selv ta imot signaler andre gir oss.

I hvilken sammenheng hører nådegavene hjemme?

Svar: Nådegavene hører forsamlingen til, ikke primært hver enkelt kristen. Visst kan nådegavene tjene fellesskapet! I dette lys må vi forstå uttrykket «de største nådegavene» (1. Kor 12,31). De største nådegavene er ikke uten videre de som «synes» mest eller er mest «ettertraktede», men de som i størst grad tjener til forsamlingens oppbyggelse.

Dette gir også frimodighet til å løfte fram de forskjellige nådegavene. Ingen nådegave er overflødig. Ingen nådegave gjør andre gaver overflødige. Nådegaven gir verken grunn til mismot eller

hovmot (1. Kor 12,15-22). Forskjellighet skaper helhet. Forskjellighet skaper frimodighet!

At nådegavene hører fellesskapet til, betyr at en kristen forvalter en rikdom han selv ikke eier. Nådegaver er «lånt gods». Jeg forvalter en annen manns eiendom. Gud ga sine gaver til det kristne fellesskapet.

Som kristen skal jeg en dag svare regnskap som forvalter. Den tanken skaper både alvor og ansvar. En nådegave kan vanskjøttes, ringeaktes og utslukkes, sier Bibelen. Det går an å grave ned sitt talent. Det skulle ingen av oss gjøre. For vår egen skyld. Og for fellesskapets skyld.

Det er nødvendig å skille

En rett forståelse av nådegavene betinger også at vi holder nådegavene adskilt fra andre gaver:

Det er forskjell på nådegaver og naturgaver

Naturgaver er evner og anlegg vi bærer med oss fra fødselen av. De kan utvikles i takt med selve livet og kan ofte brukes i kristen tjeneste, men hører hele veien hjemme på skaperplanet.

Nådegavene hører til på frelsesplanet. Nådegaver er åndelig utrustning som følger åndelig fødsel og åndelig liv.

Både naturgaver og nådegaver kan være til stor velsignelse i det kristne fellesskapet. Naturgavene gir av og til signaler om hvor nådegaveutrustningen ligger. Den åndelige utrustning ligger andre ganger på helt andre områder enn natur-

gavene skulle tilsi. Bibelen gir eksempler på begge deler.

Det er forskjell på Åndens gaver og Åndens frukt

Åndens gaver, nådegavene, er Kristusevnene.

Ingen har gjort Guds gjerning på jord som Jesus. Ingen hadde heller evner og utrustning til det som han. Denne utrustningen er nå stilt til menighetens disposisjon. Gud utdeler sine gaver til hvem han selv vil. Ikke som fortjenstmedaljer eller belønning. Dette er gaver. Gitt av nåde. Ufortjent. Og gaver skaper takknemlighet. Ikke selvros og selvkryrt.

Åndensfrukter (Gal 5,22) er Kristusegenskapene.

Ingen på jord har levd som Jesus. Ingen har båret Åndens frukter som han. Disse fruktene vil Gud nå la vokse fram i de kristnes liv. Men frukt krever tid. De vokser stille og gradvis fram der livet lever rikt og rett. Åndens frukter hører hellig gjørelsens sammenheng til. De kan fortelle meg noe om tilstanden i mitt eget åndelige liv.

Det er forskjell på nådegaver og utdannelse

Vi er ikke tjent med å spille disse tingene for sterkt ut mot hverandre. Men skal likevel si: Ånd utrustning lar seg aldri erstatte! Heller ikke av topp faglig utdannelse. Kunnskap og skolering er viktig i sine sammenhenger. Men åndskamp vinner bare med åndelige våpen. Avhengigheten av Guds kall, Guds Ord, Guds Sønn og Guds kraft er vår seiersmulighet som kristen forsamling. Samtidig

skal ingen forakte skolering, kunnskap og faglig innsikt, selv om han har fått en nådegave av Herren.

Forkynneren må gjøre sitt forberedelsesarbeid selv om han har fått en forkynnernådegave. Forsamlingslederen sparer ikke for planleggingsarbeidet, selv om han har nådegaven til å styre. Begge deler hører med. De skal utfylle hverandre. Og berike hverandre.

Det er nødvendig å bevisstgjøre

Mye kunne vært sagt om nådegavene i funksjon i den kristne forsamlingen. Vi vil likevel bare avslutte med noen konkrete utfordringer:

- La oss gi forkynnelsen av Guds Ord topp prioritet.
- La oss løfte fram betydningen av det allmenne prestedømme.
- La oss gjøre alt vi kan for å styrke de helliges samfunn.
- La oss framelske evangeliserende livsholdning.
- La oss oppvurdere hverdagens mange tjenestegjerninger.
- La oss respektere og bevare mangfoldet i Guds forsamling.

Vi trenger et lekemannsarbeid som tør tenke konkret om framtidens utfordringer. Rådkirken bygger stadig ut sin virksomhet. Mange nye karismatiske fellesskap ser dagens lys. Samtidig er arbeidet på bedehuset mange steder sterkt svekket.

Vi trenger et sterkt og livsfriskt lekemannsarbeid.

Vi trenger et lekemannsarbeid som fortsatt bygger på nådegavene i funksjon!

Astrologiens foreldede verdensbilde

Introduksjon

Det er ikke nytt at en del mennesker leser horoskoper. Men i de senere år har flere begynt å interessere seg for dette. Halssmykker med stjernetegn selges det mye av. Astrologene skriver ut personlige horoskoper for en kortere eller lengre periode – for et bestemt honorar. Kurs i astrologi er godt besøkt. Flere bilmerker har tatt i bruk astrologiske betegnelser til deres modeller, f.eks. Opel Astra og Vectra og Ford Scorpio.

Fra troens slagmark

Tilhengerne av denne utviklingen hevder at astrologien er en meget gammel vitenskap som igjen er kommet til heder og verdighet.

Det er imidlertid spesielt to forhold som er medvirkende til den økende utbredelsen i vår tid.

Det ene er astrologenes bruk av datamaskiner. Det får mange mennesker til å tro at astrologien er vitenskapelig.

Den andre faktor er kommersialiseringen, eller sagt med andre ord: Det kan tjenes penger på dette.

En uheldig sammenblanding

En avgjørende misforståelse må oppklares. Det skjer nemlig ofte en sammenblanding av astronomi og astrologi. Astronomene er som regel misfornøyde med denne sammenblandingen, mens astrologene gjerne aksepterer dette. Det er faktisk en fordel for dem.

Astronomene arbeider som en legitim vitenskap med planetenes og stjernenes bevegelser. Det er f.eks. astronomenes fortjeneste at vi i god tid er informert om en delvis solformørkelse, som den vi opplevde 10.5.1994.

Astrologene er derimot opptatt av noe helt annet. De mener nemlig at de ut fra forholdet mellom et menneskes fødsels-tidspunkt og himmellegemenes bevegelser kan forutsi noe om menneskets livs-løp.

Astrologene har de siste 100 år forsøkt å bli moderne ved å tilsløre at det i denne virksomheten ligger noe overnaturlig. I stedet har de forsøkt å legitimere seg ved å tale om «vitens», d.v.s. noe som harmonerer med naturens og fornuftens lover.

I virkeligheten er det en voldsom konflikt mellom astronomer og astrologer. Dette har Erik Juhl Clausen illustrert i en avis-kronikk, hvor han forteller at det fra fransk forskerhold er bestemt at man vil gjendrive astrologien. (1)

En av forskerne – en astronom – sier direkte at astrologi er svindel, og at nettopp datamaskinen vil være det viktigste redskap for å bevise denne svindelen.

Det viktigste bevis

Et av de viktigste beviser for astronomenes kamp mot astrologene er at det stjernebildet som astrologene bygger sine påstander på, i løpet av de siste 3000 år, har forandret stilling med en måned i forhold til kalenderen. Det betyr at kalenderoppdelingene for stjernetegnene kreps, løve, jomfru osv., slett ikke passer med virkeligheten.

En person som er født 1. oktober, skulle etter astrologenes oppdeling være «vekt», men er slett ikke dette. Grunnen er at planetene ikke står i et slikt forhold til hverandre som astrologene hevder.

Stjernebildet har forskjøvet seg. Derfor protesterer selve virkeligheten mot astrologenes horoskoper, da disse er basert på et uhyre foreldet verdensbilde.

Dersom det er rett – slik astrologene hevder – at de bygger på «vitens», da burde deres beregninger oppdateres.

Det er først i nyere tid at astronomien og astrologien er blitt adskilt. Astrologien bygger på det gamle kaldeiske og greske verdensbildet, som innebærer at jorda er flat, og at sola, månen og stjernene beveger seg rundt jorda. Helt fram til senmiddelalderen og renessansen hadde astrologien stor innflytelse. Til og

med det pavelige universitetet i Roma hadde en lærestol i astrologi.(2)

Kopernikus (1473–1543) oppdaget at jorda beveger seg rundt sola. Derfor var det på 1600-tallet at man først for alvor ble klar over at astrologien var «ren overtro», og siden har astronomene ofte betegnet astrologien som «ren svindel».(3) I tillegg kan nevnes at da astrologien ble utformet, var en del planeter ukjente, f.eks. Uranus, Neptun og Pluto.

Forskyvningene som har skjedd skyldes flere forhold, og for en del også problemet med å måle tiden. Først i slutten av det 18. hundreåret ble det mulig å konstruere et kronometer, som kan måle tidens gang ganske presis.

Det er nemlig ikke slik at et år består nøyaktig av 365 1/4 døgn. Dersom det hadde vært slik, ville beregningene passe med et skuddår hvert fjerde år. Nei, her er snakk om en nøyaktig og målbar forskyvning. Et år er nemlig 11 minutter og 14 sekunder kortere. (4) Det betyr en måneds forskyvning siden astrologiens verdensbilde ble fastlagt.

Astrologien er okkult

Astronomien er en eksakt vitenskap, mens astrologien er et okkult, religiøst fenomen, som står i Satans tjeneste, og som kristne derfor må ta avstand fra.

En tidligere astrolog, som nå selv er en kristen, Charles Strohmer, har redegjort for at astrologien har en skjult (okkult) viten i seg som ikke kommer ut til klientene og den brede befolkning. (5)

Han har selv hatt et oppgjør med astrologien, og sier nå direkte at denne skjuler sentrale opplysninger for klientene. Disse opplysningene er bl.a. at astrologene tror at det er «guder» bak stjernene, og at disse såkalte guder utøver sin «planetiske påvirkning» på mennesker gjennom astrologien. Strohmer sier direkte at den kraften som får astrologien til å virke, kommer fra Djevelen. Derfor er astrologi en form for avgudsdyrkelse som er uforenlig med kristen tro og kristent liv. (Se f.eks. Gal 5,19-21.)

Strohmer nevner et sted at mange anser astrologien for å være sann, ganske enkelt fordi den virker. Men han omtaler selv denne påvirkningen som en «hypnotiserende virkning». – Her må det være på sin plass å minne om at det ikke bare er for mange sterke drikkevarer vi advares mot i 1.Pet.5,8: «Vær edrue, våk! Deres motstan-

der, djevelen, går omkring som en brølende løve og søker noen han kan oppsluke.» På alle livets områder må kristne være på vakt og forholde seg nøkternt og kritisk til alt som kan skade livet.

Da det begynte

Astrologien oppstod i det gamle Kaldea allerede på Abrahams tid. Det var folkene der, som ved deres observasjoner, beregnet et år til 12 måneder à 30 dager, pluss 5–6 skuddager. De delte sirkelen i 360 grader og timen i 60 minutter, noe som er gått inn i verdenshistorien og som er kjent for oss i dag.

I tillegg til disse matematiske og fysiske beregninger, begynte de å spekulere over en mystisk påvirkning fra stjernebildene på det enkelte menneskes liv. Dette ble utviklet og spredt til den greske og romerske verden, og derfra er det kommet til vår kultur.

Det klareste eksempel på astrologiens innflytelse var da Hitler under den 2. verdenskrig ansatte en privat astrolog til å forutsi fremtiden. Hitler lot sine beslutninger påvirkes av forutsigelsene.

Som et mottrekk ansatte britene også en astrolog, Louis de Wohl, i håp om at man gjennom astrologien kunne gjenomskue Hitlers reaksjonsmønster.

Et annet berømt eksempel er «The Beatles», som ansatte en astrolog som rådgiver i forbindelse med etableringen av plateselskapet «Apple».

Ser vi litt nærmere på de bibelske tekster, viser det seg at problemet med astrologien var kjent svært tidlig, og at det i Bibelen tas et meget klart standpunkt mot dette.

Allerede under ørkenvandringen, og flere ganger senere i Israels historie, tilbad folket himmelens hærskare, dvs. stjernebilder. Vi finner også tidlig, og mange ganger senere, advarsler mot å ta imot varsler, drive med spådomskunster osv. Mange av disse forhold, som var utbredt blant de folkeslag som bodde omkring, vant allikevel innpass hos Israels folk. Folket viste seg å være svake i troen og uten motstandskraft overfor kulturen til de hedenske folkeslag.

Et av de mest tragiske eksempler på dette er kong Saul, som i sin manndom hadde forsøkt å utrydde disse ting av landet. Allikevel går han – i et svakt øyeblikk – til en spåkone (6). Dette viser hans frafall fra Herren.

Det er ingen tvil om at astrologien var kjent i den gammel-testamentlige verden. Det står at Herren sendte profeter til folket, men de ville ikke høre. I stedet holdt de seg til tomhet, inntil de selv ble tomme. Dog – enkelte ganger skjedde det at folket måtte gjøre opp. Under Josias' reform ble alle avgudsprestene avsatt, de som brente rökelse for «solen og månen og dyrekretsens stjernebilder og hele himmelens hær» (2. Kong 23,5). Den slags avgudsdyrkelse hørte ikke hjemme hos Guds folk.

Herrens domsord lød også over det gamle Babylon. Av det som ble sagt var bl.a. dette: «Du har trettet deg ut med dine mange råd. La dem stå frem og frelse deg, de som har inndelt himmelen, stjernekikkerne, de som hver måned kunngjør de ting som skal komme over deg!»

I dette verset er det klart at det er tale om folk, som ikke bare iakttok stjernebildenes bevegelser på himmelen (astronomi). Nei, de tydet også disse bevegelsene som forutsigelser på hva som skulle skje i fremtiden (astrologi). Dermed var de rådgivere for andre. Av det samme kapitlet fremgår at det var denne «visdom» og «kunnskap» som ledet Babylon vill, slik at det kom under Guds dom (Jes 47,13).

Hvem har makt over stjernene?

Men hva er det med himmel-legemene som er så farlig, kan man spørre.

I skapelsen satte Gud sola, månen og stjernene på himmelen som tegn, som skulle regulere høytider, dager og år. Alt det Gud har skapt er godt, men alt er også rammet av syndefallet. Det gjelder også planetene i himmelrommet.

Samtidig er der også vitnesbyrd om at Guds storhet og velde gjelder solen og stjernene. Det er helt klart.

Videre må det slås fast at Gud, som er skaper og herre over skaperverket, til enhver tid kan ráde over og bruke skaperverket i sin tjeneste (7).

I Jes 14,11-20 står det en rekke domsord over Babylons konge. Disse vers er opp igjennom historien blitt lest som en tale til kongen i Babylon på den tiden. Men siden NT også bruker ordet Babylon i en annen betydning, er versene også blitt oppfattet som en profeti om Satans fall. Det er tale om en «strålende stjerne». Mye taler for at det er ord om Satan, som opprinnelig var en Guds engel, men som gjorde opprør mot Gud og ble hans motstander. Selve opprøret besto i at han ville storme himmelen og reise sin trone høyt over Guds stjerner. →

Bibel- og bekjennelseskongferanse

17.-19. februar 1995 – Frøyland forsamlingshus, Jæren

Talere: Prof. Carl Fr. Wisløff, misjonsskolelærer
Norvald Yri og sjefredaktør Finn Jarle Sæle

Fredag 17/2 kl. 19.00: *Guds faste grunnvoll står.* Yri. Sæle deltar.

Lørdag 18/2 kl. 10.00: *Den kristne tanken og massemedia.* Sæle.
Yri åpner.

kl. 11.30: *Farene ved den bibelkritiske teologi – fra Calmeyergatemøte til vår tid.* Wisløff.

kl. 19.00: *Endetidens forførelser.* Wisløff.

Søndag 19/2 kl. 10.00: *«Jeg vet min gjenløser lever.»* Yri.

kl. 11.30: *Hvorfor mister så mange barnetroen?* Sæle.

kl. 19.00: *Kan strømmen snu?* Wisløff.

Det blir sang og musikk på møtene. Kollekt.

Salg av bøker og kassettter. Anledning til å kjøpe mat og kaffe.

Trenger du overnatting, kontakt Eivind Strand, 4344 Kvernaland,

tlf. 51487851. Be for møtene! Alle velkommen!

Arr.: Dagen

Konsekvensen fra Guds side var dels at denne motstander skulle kastes til jorden, og dels at han skulle styrtes i dødsriket. En lang rekke andre skriftsteder vitner om at Satan ble kastet ut fra den himmelske verden.(8)

I endetiden vil det være en intensivert kamp mellom Gud og Satan. Satan har lidt det avgjørende nederlag, men vil kjempe til det siste. Denne kampen vil også kunne iakttas i himmelrommet, slik det står skrevet flere steder i Bibelen.(9) Jesus sier selv at endens tid skal bli en trengselstid. En trengsel som innebærer at det skal skje tegn i sol, måne og stjerner. I denne sammenhengen er det verd å merke seg at liksom Gud ved skapelsen satte himmel-legemene som tegn, slik skal det også ved endetiden skje tegn i himmel-legemene. Disse tegn innvarsler at verdensdommen og verdens undergang er underveis. Når Gud deretter skaper nye himler og en ny jord, så skal det ikke lenger være sol og måne.(10)

Hva er forskjellen?

En ytterst risikabel fare for forveksling ligger i følgende forhold:

Noen vil tolke Guds egen bruk av stjernene som tegn i sin styring av verdenshistoriens løp med det astrologene sier om stjernes betydning for det enkelte menneskes liv. Men dette er meget galt.

Noen vil nemlig henlede oppmerksomheten på beretningen om de vise menn fra Østerland, som gikk etter stjernen og fant Jesus i Betlehem. Dette er imidlertid ganske enkelt et eksempel på at Gud bruker en del av skaperverket – nemlig en stjerne – som tegn i samtiden. Vi finner ikke spor av legitimering av astrologi i teksten fra Mat 2,2-11.

Vismennene har kjent profetiene om Israels Messias fra den tiden da Israels folk var i fangenskap i Babylon. De ledes av stjernen til tilbedelse av den fødte, nemlig Jesus Kristus.

Astrologien går den motsatte veien. Den tar utgangspunkt hos den fødte (fødselstidspunkt og sted), og går deretter til stjernebildene (som er foreldet) for å få vite noe om barnets fremtid.

På denne bakgrunn må det avvises at astrologien kan forenes med Bibelen, selv om beretningen fra Mat 2 har gjort at kirken opp gjennom historien har

veket tilbake for å fordømme astrologien, som et utslag av hedenskap.

Satan etterligner Gud i sitt forsøk på å føre mennesker inn under sin makt. Når Gud selv har makten over himmel-legemene, og bruker dem i sin tjeneste, så forvrenger Satan dette gjennom astrologien. Det gjøres slik at menneskene tror at det er selve stjernene som i seg selv har makt eller har makt fra «guder», dvs. demoner, som står bak.

Menneskets forførelse ligger i at det tror på en etterlikning av sannheten.

Gud kan som skaper og som herre over skaperverket suverent forandre eller suspendere (midlertidig oppheve) de naturlovene som han har innrettet skaperverket etter. Slike forandringer skjedde f.eks i forbindelse med syndfloeden. Deretter satte Gud regnbuen på himmelen som et tegn for ettertiden (1. Mos 9,8-17). Det er også andre eksempler på at Gud midlertidig har opphevret naturlovene når det gjelder sol og måne. I Josva 10,12-13 beskrives f.eks. hvordan Gud lot solen stå på himmelen i usedvanlig lang tid. Et lignende tilfelle, hvor Gud midlertidig griper inn i solens gang, finner vi beskrevet i Jes 38,8.

Begge disse tilfellene var tegn for samtiden, tegn på Guds suverene gjerning som skaper, herre og frelser. Når astrologene derimot mener at det bak stjernene er «guder», så er det enten tale om dyrkelse av flere guder (polyteisme), eller guddommeligjørelse av noe av Guds skaperverk (panteisme). Begge deler faller inn under Bibelens dom over avguds-dyrkelsen. CARSTEN ELMELUND PETERSEN

- 1) Erik Juhj Clausen: «Vædderen går i fisk», Politiken 29.4.1994.
- 2) Jürgen Teichmann: «Verdensbilledet i forvandling. Astronomi og fysik i kulturhistorien», København 1988, s.165.
- 3) Åke Wallenquist: «Astronomisk leksikon», Viborg 1974, s.25.
- 4) Fred Hoyle: «Astronomi», s.80-81.
- 5) Charles Strohmer: «Skriften på himlen», København 1992, Credo Forlag, s.65.
- 6) 5. Mos 4,19 og 17,3; Jer 8,2; Apg 7,42-43; Amos 5,26; 3. Mos 19,26; 5. Mos 18,10-12; 2. Kong 21,6; 1. Sam 28,3-25.
- 7) 1. Mos 1,14-18; Job 9,5-10; Amos 5,8 osv.
- 8) Ezek 28,11-19; Luk 10,18; Joh 12,31; 2. Pet 2,4 og Jud 6 og Åp 12.
- 9) Dan 8,10; Hag 2,6 og 2,21; Mat 24,29; Luk 21,25; Heb 12,26; Åp 6,13; 8,11-12 og 12,4.
- 10) Jes 65,17; 66,22; 2. Pet 3,13; Åp 21,1; Jes 24,23; 60,19 og Åp 21,23.

Nå er det skjult for dine øyne (Luk 19,42)

Dette er hentet fra Jesu profetiske tale over Jerusalem for snart 2000 år siden. Men har disse ordene noen aktualitet til mennesker i dag? Svaret må bli «ja», fordi:

Vitnesbyrd

Evangeliet er skjult, fordi menneskene er forblindet (2 Kor 4,3-4). «Er så vårt evangelium likevel skjult, da er det for dem som går fortapt, det er skjult. For denne verdens gud har forblindet de vantros sinn, så de ikke ser lyset fra evangeliet om Kristi herlighet, han som er Guds bilde.»

De ser ikke det som er Bibelens hovedsum: «...og det er ikke frelse i noen annen. For det finnes ikke noe annet navn under himmelen, gitt bland mennesker, som vi kan bli frelst ved» (Apg 4,12).

I stedet spør menneskene etter hva de skal gjøre for å bli frelst. Evangeliet forkynner hva vi skal høre. «Så kommer da troen av forkynnelsen som en hører, og forkynnelsen som en hører, kommer fra Kristi ord» (Rom 10). Å, hvor mange «avsvidde marker» kunne vært unngått om dette var rettesnoren for Guds rikes virksomhet.

Som erstatning griper det om seg med appellforkynnelse eller metoder som minner betenklig om hjernevasking. Bort med slikt! Bruk Ordet – Kristi Ord! Det er ikke verden som hindrer vekkelse i første rekke, men Guds eget folk som holder tilbake det «som skaper hva det nevner», nemlig det rene Guds Ord, åpenbart ved profetene og apostlene.

Merk hva Paulus skriver i 1. Tess 2,13: «Da dere fikk det ord som vi forkynte, tok dere imot det, ikke som et menneskeord, men som det i sannhet er, som Guds ord, som virker med kraft i dere som tror.»

Den profetiske framtid er også skjult for de fleste. La det være klart med en gang. En sannhet skal være skjult. Tiden for Jesu Kristi komme som Frelser vet ingen (Mark 13,23). Men at han kommer, derom ingen tvil. 1 Tess 4,16-18: «For Herren selv skal komme ned fra himmelen med et bydende rop, med overengels røst og med Guds basun, og de døde i Kristus skal først oppstå. Deretter skal vi som lever, som er blitt tilbake, sammen med dem rykkes opp i skyen, opp i luften, for å møte Herren. Og så skal vi for alltid være sammen med Herren. Trøst da hverandre med disse ord.»

Dette er i en sum bortrykkelsens herlige evangelium. Framtidig, men trøsten hører nåtiden til.

Hvordan skal dette bli mitt? Bibelen gir svaret. Mennesketanken med all sin kløkt kommer til kort. Les 1. Kor 1,21: «For da verden ikke ved all sin visdom kjente Gud i Guds visdom, fant Gud det for godt å frelse dem som tror ved forkynnelsens dårskap.»

Finn en Bibel, be om Åndens veiledning. Lytt til forkynnelsen som har Ordet om korset, dvs. Kristi forsoning for oss, som bærende grunn. Det svikter aldri. Plutselig bærer du av nådens evangelium. Sannheten som var skjult blir synlig og kjær. Da kan vi anvende ordene fra Mat 17,8: «Men da de så opp, så de ingen uten Jesus alene.»

ERLING KONGEVOLD

*Mens tidene går.
Så meget omskiftes
og lite består.
Berømmelse senkes
i glemmelsens hav.
Men evig skal minnes
et kors og en grav.
En død som har banet
til himmerik vei.
Han døde for meg!*

Bønn og de siste tider

Men alle tids ende er kommet nær. Vær derfor sindige og edrue, så dere kan be. Framfor alt, ha inderlig kjærighet til hverandre, for kjærigheten skjuler en mengde synder.

(1 Pet 4,7-8)

Troslivet

Guds Ord minner oss ofte om at den siste tid før Jesus kommer igjen, skal bli vanskelig på mange måter.

Ikke minst gjelder dette de åndelige forhold. «Fordi lovløsheten tar overhånd, skal kjærigheten bli kald hos de fleste», sa Jesus (Mat 24,12).

I forbindelse med dette, er det noen påminninger som det blir særlig om å gjøre for de troende å gi akt på.

For det første gjelder det å leve nær Jesus, i *Guds kjærighet og nåde* (Jud 21).

Videre er en *hellig livsførsel* viktig, så en ikke skal bli oppslukt av verden (2 Pet 3,11-14; 1 Joh 2,15-18). Begge disse ting er med i den formaningen vi siterte til å begynne med.

Dessuten minner apostelen Peter oss spesielt om *bønn* i de siste tider.

Årsakene til at dette er så viktig, er nok flere. Vi vil her peke på tre forhold.

Det skal bli vanskelig å be i de siste tider

En troende kjenner ofte på kamp i forbindelse med bønn. Det kan være mange ting som vil hindre bønnelivet. Satan setter gjerne inn på dette området, kanskje særlig dersom en ikke synes Gud svarer slik som en ønsket. Og dagliglivets travlheth og mange gjøremål kan ofte gjøre at en ikke synes en får tid til, eller glemmer å be.

Begynner de troende å bli preget av verdslighet, går det ut over bønnelivet (Jak 4,1 flg.). Det vil si at en begynner å bli preget av de samme vurderinger i livet som folk flest i verden har. Er det for eksempel vi selv som skal «realisere» vårt liv og skape mening i det, blir bønn overflødig.

I den siste tid skal slike trekk forsterke seg. Dessuten kan det hende at press utenfra også vil gjøre det ekstra vanskelig for de troende (sml. Dan 6).

I den siste tid er det spesielt viktig å be

Dette er kjernen i apostelens formaning. Mens vi – menneskelig sett – har lett for å redusere eller endog helt la være det som er vanskelig, minner Bibelen oss om at i vanskelige tider er det om å gjøre å holde fast ved det Gud har sagt.

For vi makter ikke å komme igjennom denne åndelige trengselen av egen makt. Det er bare Gud som kan gjøre det. Det er bare ved å holde fast ved nåden og ved Guds Ord at vi kan seire (Åp 12,11).

Derfor trenger vi å be. Vi trenger det for vår egen del. Og vi trenger å be for andre mennesker i en verden som holder på å råtna bort i åndelig forfall.

I en åndelig død tid da mange – nærmest febrilsk – søker ved egen aktivitet å skape en ny åndelig «giv», trenger vi å minne hverandre om hvor viktig det er at vi først og fremst vender oss til Gud med vår nød. Vi skal huske at bønn er et av de viktigste åndelige redskaper vi har fått til å bruke i vårt liv og vår tjeneste.

Bønn har med samfunnet med Gud å gjøre

Men også bønnelivet kan bli «febrilsk». Det blir tungt når det først og fremst blir en plikt å be – når vi ber først og fremst fordi vi mener at vi trenger å ta oss sammen og be.

Derfor er det viktig for oss å huske på hva kristen bønn egentlig er. Vi ber «i Jesu navn». Det vil si at det er han som har gitt oss retten til å be, fordi han har sonet vår synd og gitt oss retten til å bli Guds barn.

Bønn er først og fremst en rettighet. Det er Guds barn som taler med sin himmelske Far om alle ting, både det som gjelder dem selv og om andre. Det er samtale med Gud både om åndelige saker og om det som møter oss i verden. Det er å få komme til ham med sin nød, og å få legge på ham alt det som tynger, alt det en kan være bekymret for. Det er å få kjempe den åndelige kamp vi står i, sammen med ham. Det er å få utføre de gjerninger han har kalt oss til å gjøre, i hans kraft.

Derfor ser vi at bønn er uttrykk for at en lever godt med Gud. Det betyr ikke at

Ta til fange – i lydighet mot Kristus

12. Kor 10,4 lyder Guds Ord ved apostelen Paulus slik: «For vårt våpen er ikke kjødelig, men de er mektige for Gud til å bryte ned festningsverker, idet vi river ned tankebygninger og enhver høyde som reiser seg mot kunnskapen om Gud, og tar enhver tanke til fange under lydighet mot Kristus.»

Kommentar

Jeg skriver følgende linjer kort tid etter at min kjære hustru, Gjertrud, flyttet fra oss i troen på Jesus. Borte fra legemet, heime hos Herren, slik taler Guds Ord. Hvorfor kunne ikke Gud gjøre Gjertrud frisk igjen?

Det sirkulerer ulike fine publikasjoner mellom oss; blad som bare har smil, som ikke omtaler sorg, sykdom, død og savn. Du leser ingenting om elendighet. Alt synes bare å være glede. Du skal ha framgang og økonomisk rikdom. Syndefallet og arvesynden hører du lite om. Derimot skal du ha en sterk tro. Du skal kunne be slik at du har Gud i din makt. Du skal anse sykdom og skrøpelighet som innbilning etc.

Stakkars de som ikke har det slik. Stakkars den som ikke får det til. Men la oss huske at himmelen er ikke her på jorden. Jesus er vår store glede. Skatten vår er i himmelen. Her lever vi under de kår som jordlivet tilskier. La oss ikke bli forblindet av en lære og en forkynnelse som tilpasser det bibelske budskap til en menneskelig innbilningskraft. La oss ikke erstatte det sanne Guds Ord med falske, positive tanker og følelser.

---

guds frykt måles i hvor lang tid en bruker til å be. For selv om det er viktig å ta tid til å lese Guds Ord og be, kan Guds barn tale med ham i sitt hjerte også mens en holder på med sine daglige gjøremål.

Føles bønn først og fremst som en plikt, så er ikke løsningen å ta seg sammen, men å se på hva Jesu nåde betyr for oss. Syndenes forlatelse er også nøkkelen til bønn.

GUTTORM RAEN

I et engelsk blad leser jeg en artikkel som handler om «å slippe seg løs». Det gjelder ytre tegn på at Gud virker, tegn som kan slå ut i latter, i brøl og andre uttrykksformer. Artikkelen viser til kona til latterevangelisten, Rodney Howard-Browne fra Sør-Afrika. Hun var lenge skeptisk til de ulike latterfenomener og all fallingen i kristne møter som var blitt så populære. Men så fikk hun et budskap fra Gud, sier hun, som sa at hun ikke skulle tenke, men bare la Gud gjøre det. Hun skulle altså slippe alle sine hemninger og la følelseslivet finne sin egen vei. Hun skulle ikke bruke tanken på det som skjedde i de ulike rørelser som kom.

Det har sikkert hendt mye merkelig under de ulike vekkelser opp gjennom tidene. Det kan historien fortelle om. Når Guds Ord og Ånd når samvittighet og hjerte, ja hele livet til en synder, da kan både gråten og gleden komme sterkt fram i følelseslivet. Vi skjønner godt trangen til vekkelse og fornyelse. Likevel må vi spørre: Er det riktig at en bare skal la følelsene få løpe sine egne veier? Kan vi være sikre på at vårt gamle hjerte, syndenaturen, holdes utenfor i det som skjer? Jesus sa selv at synden kommer fra hjertet. Kan vi stole på våre følelser, at de skulle være rettesnor for hva som er sant og rett?

La oss se på Ordet vi leste: «...vi tar enhver tanke til fange under lydigheten mot Kristus» (2 Kor 10,5). Men gjelder ikke det også enhver følelse? På samme måte som mennesketanken må fanges under lydighet mot Kristus, slik må også menneskefølelsene fanges under den samme lydighet.

Vi fører en bevisst og klar kamp mot bibelkritikk, imot falsk lære. Den troende forsamling kan ikke la tankebygninger som ødelegger bibelordet bli stående. Også troende mennesker kan komme til å la seg føre på avveier av lærere og lærebøker. Derfor er det så avgjørende at alt blir tatt til fange i lydighet mot Guds Ord og Kristus.

Men det er på samme måte med følelseslivet. Det blir riktig galt dersom vi

Kristus og Skriften

«Det må være tydelig for enhver», skrev en sokneprest, «at bildet vi har av Gud fra Jesus, er svært forskjellig fra Det gamle testamente guds bilde, Moses og fariseernes Gud. – Selv om jødene anså homofili som synd, behøver vi kristne ikke gjøre det, heller ikke selv om Paulus på dette punkt føler seg bundet av Mose-loven.»

Bibelforum

Når noen gjør Det gamle testamente og apostelen Paulus' syn på homofili gjeldende som kristelig, er det derfor i følge samme sokneprest ensbetydende med å foreta «bibelmissbruk som Fanden leser Bibelen».

Det er karakteristisk for mye av det som gjøres gjeldende i den kirkelige debatt om både dette og andre spørsmål i dag: Man spiller Kristus ut mot Skriften, Det nye testamente guds bilde ut mot Det gamle testamente guds bilde og Bibelens sentrale Kristus-vitnesbyrd og frelsesbudskap imot mer perifere utsagn og emner i Skriften.

Det er så sant som det er sagt at Jesus Kristus er hele Skriften kjerne og stjerne, og at alt i Skriften må leses og forstås i lyset fra dette sentrum. Men hvor blir ikke dette i seg selv helt riktige og meget viktige tolkningsprinsipp både misforstått og misbrukt!

---

sier at vi bare skal la følelsen finne sin egen vei. Både erkjennelse av synd, følelse av fortapthet og skyld på den ene side, og følelse av glede, lykke, Kristus-grepenhet, ja erkjennelse av frelsen, må underordnes Kristus og Ordet.

Sjelesorgen kanstå overfor sjelsknuter, bitterhet, harde hjerter, hat etc. En var kommet så langt at en ikke lenger kunnne le eller gråte. Der var stor og dyp nød. Sann bibelsk sjelesorg må hjelpe, men hjelpe ut fra en bibelsk forståelse av synd og skyld – men også ut fra den grenseløse tilgivelse i Kristus.

NORVALD YRI

At Kristus og frelsen i ham er sentrum for alt i Skriften, er på ingen måte ensbetydende med at det kan tenkes noen motsetning mellom en rett forståelse av Bibelens sentrale Kristus-vitnesbyrd og frelsesbudskap og den rett forståtte mening med en rekke mere perifere utsagn og tekster i Bibelen.

Profeters og apostlers ord i Bibelen er i følge Jesus selv Guds Ord til oss. Derfor er det også utenkelig at det skulle oppstå noen motsetning mellom Kristus (Guds inkarnerte Ord) og Skriften (Guds inspirerte Ord).

Skulle man ut fra noe i Skriften (dens sentrale Kristus-vitnesbyrd og åpenbaring av Gud som kjærlighet) ha mulighet til eller være nødt til å avvise noe annet i Skriften, f.eks. dens fordømmelse av homofil trang og praksis som synd? Videre de apostoliske forskrifter som ikke tillater kvinner å opptre som lærer i menigheten eller herske over mannen, eller de utsagn som utvilsomt lærer en dobbel utgang av dommen på den ytterste dag – evig frelse og evig fortapelse, og at de vantros fortapelse er ensbetydende med evig, uopphørlig straffelidelse i helvete?

Når Kristus spilles ut imot disse eller andre utsagn i Skriften og gjør gjeldende at de er uforenlige med hans åpenbaring av Gud som kjærlighet, da er det ikke Bibelens Jesus Kristus man fremholder, men derimot forestillinger man selv har dannet seg.

Da er det ikke den kjærlighet Gud har åpenbart for oss og bevist mot oss i Jesus og hans menneskefornedrelse, stedfortredende soningsdød og oppstandelse man tror på og forkynner, men derimot den menneskelige forestilling om hva Guds kjærlighet er som man for egen regning gjør gjeldende som sann evangelisk kristendom etter å ha tilpasset Bibelens Kristusvitnesbyrd og frelsesbudskap etter tidsåndens krav.

Vi står her overfor en skjebnesvanger misforståelse og misbruk av en ellers helt riktig og meget viktig erkjennelse av Kristus som den nøkkelen som lukker opp

SJELEVINNAREN

Kanskje er det ikke så mange ikring i landet vårt som kjenner namnet Ivar Sollesnes (1881–1965). Men no er det utgjeve ei bok om denne vyrde og sermerkte forkynnar frå Jondalen i Hardanger.

Bokmelding

Anders Eide har samla stoff – dagbøker, preikebøker og hatt intervju med personar som minnest Sollesnes og samarbeidde med han, medan forkynnar og forfattar Alfred Hamre har skrive boka.

Me får høyra om Sollesnes oppvekst og åndeleg gjennombrot, hans virke i Indremisjonssamskipnaden (DVI) og seinare i Kinamisjonen (NLM) til sin død i 1965. – Han reiste som forkynnar i 56 år.

Det er gripande og trusstyrkande å lesa om forkynnaren og sjelevinnaren Ivar Sollesnes som Herren fekk bruka i fleire vekkingar, og som fekk vera til hjelp og støtte for mange.

Me er takksame til Anders Eide og Alfred Hamre som har gjeve oss høve til å bli betre kjend med personen og sjelevinnaren Ivar Sollesnes – som har sett store merke etter seg i vekkingssoga og sjelevinnararbeidet i Hardanger og Sunnhordland.

Boka kan tingast hos Anders Eide, 5620 Tørvikbygd, (tlf. 56 55 81 53).

OLAV HERMOD KYDLAND

Anders Eide og Alfred Hamre:
Ivar Sollesnes – Sjelevinnaren
Eige forlag 1994
126 sider kr 145,-

for en rett forståelse av hele Skriften innhold.

Misforståelsen og misbruket av dette tolkningsprinsipp grunner seg på antagelsen av en bestemt forutsetning som er helt uforenlig med kristen tro: At det er ingen lærermessig enhet i Skriften, men at det må skjelnes mellom noe i Skriften som er Guds Ord til oss og det andre som ikke er det.

Har man først på ett punkt godtatt denne forutsetning og gjort noe i Skriften gjeldende som overordnet kritisk prinsipp i motsetning til den utvilsomt historiske og bokstavelige mening med annet i Skriften, så virker antagelsen av dette forvrengte kristosentriske tolkningsprinsipp som en surdeig som litt etter litt gjennomskyrrer hele ens bibeltolkning og kristendomsforståelse.

Det er hva de siste århundrers teologi- og kirkehistorie vitner klart nok om. Ser vi ikke dette i øynene og vil vi ikke lære det av historien, vil det få skjebnesvandre konsekvenser for vårt eget åndelige liv og i de sammenhenger hvor vi tilhører og har innflytelse og ansvar. Surdeigen er allerede plantet inn i mange sinn og har for lengst begynt å virke.

Renses den ikke ut, vil den etter hvert syre hele deigen (sml. 1 Kor 5,6-8).

Men Gud våker over sitt Ord for å fullbyrde det (Jer 1,12). Det gjelder alle hans gode Ord og sterke løfter såvel som hans strenge domsord og alvorlige advarsler (Jos 23,14-16). La oss derfor be om omvendelsens nåde for oss selv, våre menigheter og vårt folk. Må Kristus fornye oss i vår kjærlighet til ham, så han ikke kommer over oss og flytter lysestaken fra dens plass i våre hjerter, i våre forsamlinger og i vårt folk (sml. Åp 2,1-7).

NIELS OVE VIGILIUS

Om innbetaling

Vi opplever dessverre at vi ikke kan se navnet og/eller adressen på giroblankettene til noen av dem som betaler for Bibelsk Tro. Dette er spesielt leitt overfor de nye tin-gerne, da vi ikke vet hvem vi skal sende bladet til. Derfor: Vær vennlig og skriv navn og adresse tyde-lig på giroblanketten.

Takk!

RED.

Guds heilage lov

AV OLAV TOFT

Det niande og tiande bodet

Me er no komne til slutten på gjennomgangen av dei ti boda. Og som ein har peika på tidlegare, handlar fyrste halvdelen av boda om hjartetilhøvet til Gud, og den andre om hjartetilhøvet til nesten vår.

Då me i våre lutherske vedkjenningsskrifter ikkje har teke med biletforbodet, etter som Luther fylgte den katolske kyrkjå sitt syn på denne saka, så vart det siste bodet, også i vår lutherske tradisjon, ståande delt i eit niande og eit tiande bod.

Det niande bodet

«Du skal ikkje trå etter huset til nesten din» (2 Mos 20,17a).

Verbet som vert brukt om å «trå etter» (chamad) uttrykkjer her noko som Gud ikkje gjev løkke til. Dette vert i Bibelen kalla «havesykje», ei synd som kjem av den vonde hugen i menneskehjarta, og er ein sjeleleg kamp som går for seg før sjølve tileigninga finn stad. Havesykja er ei av våre verste synder, og kan såleis vera svært vanskeleg å halda i age; for det ligg i vår syndige natur å samla seg skattar på jorda.

Med det niande bodet set Gud vern om nesten vår sitt hus. Ingen må trå etter det for å eigna det til seg. Det er eit absolutt forbod, som fører straff med seg. Jfr. 1 Kongebok 21,2 flg., der det vert fortalt om Nabot, som hadde ein vingard ved sida av eit slott som høyrd Akab, kongen i Samaria, til. Denne eigedomen ville kongen eigna til seg til kjøkenhage. Men Nabot ville ikkje missa fedrearven sin. Den storrike kongen, med sine store eigedomar, la seg då

til å stura fordi han ikkje fekk tileigna seg Nabot sin åkerlapp. Men dronninga fekk ordna det slik at Nabot vart drepen, og kongen fekk det som han lysta. Men det vart ei kortvarig nyting av synda hennar. Straffa for uverket vart hard. Både dronninga og kongen laut bøta med livet, slik Herren hadde tala ved profeten Elia.

Havesykja blindar, gjer folk til dårar og fører til fortaping, dersom ein ikkje vender om i tide. Difor er det naudsynt at kvar ein av oss legg vinn på å leva i samsvar med Guds Ord og ordningar, slik me finn dei i Bibelen.

Det tiande bodet

«Du skal ikkje trå etter kona til nesten din, eller drengen eller tenestgjenta eller oksen eller asenet hans eller noko anna som høyrd nesten din til» (2 Mos 20,17b).

Erik Pontoppidan spør i «Sannhet til Gudfryktighet» om ikkje det tiande bodet lyder om lag likt med det føregående. Og til det svarar han ja.

Det er likevel ein skilnad mellom dei. Det som eit menneske ikkje skal trå etter, ifylge det niande, er huset til nesten. Ein materiell, livlaus eigedom. Medan det i det tiande dreiar seg om levande skapningar, og så noko som til sist vert samla som eit tillegg med fylgjande ord: ...«eller noko anna som høyrd nesten din til». Her er det såleis ikkje det materielle som er det primære, men husbonden sine nærmeste medarbeidrar: Kona, husfolket og så buskapen hans.

Kona er sett først som den mest verdfulle fram-

Dei ti boda (X)

Fleirtydige og ein-tydige bibeltekstar

Ofte kjem det fram i debattar om kristen tru og liv at bibeltekstar er fleirtydige. Men ofte er det berre på norsk at teksten kan oppfattast på fleire måtar. Ofte er originalen eintydig, og den norske omsettinga fleirtydig.

Tolkingar

Dette kjem av at språka er ulike. På norsk bruker me ofte trykk og tonefall for å få fram avskygningar. Hebraisk og særleg gresk bruker ofte ordstillinga for å få fram tilsvarande ting.

Framheving

Denne gongen skal eg berre ta med ein ting – framheving. La oss sjå på den norske setninga «Dette har eg sagt». Alt etter som trykket skifter få me ulike avskygningar av meininga.

Setninga kan lesast med nokså jamt trykk på kvart ord, og då får me ingen serlege ting fram. Ingenting er framheva.

Setninga kan lesast med sterkt trykk på kvart ord, og då får me ingen serlege ting fram. Ingenting er framheva.

Setninga kan lesast med sterkt trykk på fyrste ordet: «*Dette* her eg sagt.» Dette sterke trykket inneber at det er noko anna eg *ikkje* har sagt.

Med trykket på *har* får me «*Dette har* eg sagt.» Dette blir brukt når det er reist tvil om noko er sagt eller ikkje.

Med trykket på *eg* blir det uttrykt at det ikkje er ein annan som har sagt det, med trykk på *sagt* blir det uttrykt at det er *sagt* i motsetnad til *skrive* eller *ikkje sagt*.

for alle og alt som høyrer husbonden til. Og Gud vil med dette bodet hjelpa han til å få ha sitt i fred.

Viktig føresetnad
Ein viktig føresetnad for å halda det tiande bodet er at tilhøvet til Gud er i

Eg har høyrt fleire talarar som har brukt dette som disposisjon for talen. Det kan koma mykje interessant ut av slikt, både vist og gale, men slik radbrekking av bibelvers er misbruk av bibeltekstane. Eit vers skal tolkast ut frå samanhengen. Då blir meininga oftast klar, jamvel på norsk. På gresk, der ordstillinga kan brukast til å få fram ulike avskygningar, er teksten oftast eintydig. Eg skal ta for meg nokre døme på det som kallast

Genitivkonstruksjonar

På norsk er ordstillinga bunden i slike tilfelle. «*Ein Guds mann*» har genitiven *Guds* føre hovudordet *mann*. På gresk er det ulikt. Der står vanlegvis hovudordet *mann* før genitiven *Guds*. Dersom *Guds* kjem føre *mann* svarer det på norsk til *Guds mann* med sterkt trykk på *Guds*.

Slik ombytta ordstilling er sjeldan på gresk og vert brukt som sterkt trykk på norsk, berre til å avklara spørsmål som det er reist tvil om. Derfor er slike tilfelle ofte veldig viktige for å avklara lærespørsmål.

Ombytt ordstilling

La oss ta ei par døme frå Petersbreva. Der finn me ombytt ordstilling i 1 Pet 2,16: «...som frie, og ikkje som slike som hev fridomen som vondskap skyle, men som *Guds tenrarar*.» Her er motsetningane klart uttrykte.

Neste tilfelle finn me i 3,13: «...og kven er det som kan gjera dykk vondt når de legg vinn på det som er *godt*?» Her er motsetnaden til *godt* ikkje nemnd, men *vondt* er underforstått. →

orden, at me aksepterar oss sjølve og er nøgde med det me har av jordisk eige. Det tiande bodet er, når alt kjem til alt, til sist eit forbod mot all misnøye med eins eiga stode og plassering i samfunnet.

Jamfør 1 Tim 6,5-6: «Ja, gudlegdom med nøgsemld er ei stor vinning; for me har ikkje hatt noko med oss til verda; det er då berrsynt at me heller ikkje kan ta noko med oss der ifrå.»

(Slutt)

Neste gong me finn omkasta ordstilling med genitiv er i 3,21, der det er brukt to gonger. Det er eit skriftord som har vore mykje drøfta, oftaast utan å ta omsyn til den sjeldne ordstillinga. Det står «det som no og frelser oss i motbiletet sitt, dåpen, som ikkje er avlegging av ureinskap på *kroppen*, men *eit godt samvets* pakt med Gud.» Den fyrste omkastinga seier at det ikkje er *kroppsleg* ureinskap som skal avleggast. Det er *samvitet* som må reinsast. Når dette først er sagt, blir det klart at det *gode samvitet* ikkje er *subjektsgenitiv* (dvs. at eit godt samvit inngår ei pakt), det er *objektsgenitiv* (dvs. at det gode samvitet er *resultat* av pakta). Endå klårare blir dette når me veit at det greske ordet som er omsett med *pakt* opphavleg betyr *bøn, søknad*. Seinare kunne det brukast med meininga *oppfylt bøn eller søknad* og til sist vart det i blant brukt i meininga avtale. Med preposisjonen *til* som er brukt skulle meininga vera nokså eintydig: Dåpen er ikkje ei avlegging av ureinskap på *kroppen*, men ei bøn til Gud om *godt samvit*. Derfor står det og beint ut at vatnet frelser oss i dåpen. Dersom baptistar ville bruka dette verset til å visa det motsette, bør dei først gje ei betre forklaring enn eg har gjeve på den omkasta ordstillinga på gresk.

Spre påske-nummeret!

Bibelsk Tro 2/1995 er påske-nummeret som kommer i mars.

Av innholdet kan vi nevne at vi får bidrag fra Carl Fr. Wisløff, Øivind Andersen, Trygve Bjerkheim og Kristoffer Fjelde.

Vi vil gjerne spre påske-nummeret, og takker dem som var med på det ifjor og håper at noen er villige å være med i år også.

Skriv til Bibelsk Tro, postboks 264, 4350 Nærø og oppgi hvor mange eksemplarer du vil ha.

Prisen blir kr 20,00, og du får 20% provisjon. – Innbetalingsblankett sendes sammen med bladene.

Vi vil på forhånd takke for hjel- pen!

REDAKSJONEN

**«Legg ikkje noko til
orda hans, så han
ikkje skal straffa deg
og du står som ein
lygar.»**

Ordt 30,6

Eit anna tilfelle av omkasta ordstilling finn me i 4,2: «...ikkje lenger etter menneskelyster, men etter Guds vilje».

I 2 Pet finn me omkasta ordstilling i 2,5: *rettferdsforkynnaren Noah, 2,14: forbanningsborn, 2,16:* med *mannemæle*. Dette er alt som finst av denne typen omkasting i Petersbreva.

Døme frå 1 Kor

I 1 Korintiarbrevet har me slik omkasting i 1,24: «...Guds kraft og Guds visdom, 2,4: «...ikkje med *visdoms* ord», 2,7: «...Guds visdom», 2,13: «...ikkje med ord som *menneskeleg visdom* lærer oss», 3,9: «For me er Guds medarbeidarar, de er Guds åkerland, Guds bygnad», 6,9: «Veit de ikkje at dei urettferdige ikkje skal arva Guds rike?», 6,15: «Skal eg då taka Kristi lemer og gjera dei til lemer åt ei skjøkja?», 3,11: «...hovudet for *kvar mann* er Kristus», 14,37: «Trur nokon at han er profet eller åndeleg, so må han skyna at det eg skriv til dykk er Herrens bod.»

Ei kvinnes mann

Eit anna uttrykk som ofte har blitt misoppfatta er *ei kvinnes mann* i 1 Tim 3,2 og 12 og *ein manns* kone i 5,9. Kontrasten er opplagt *fleire* koner eller menn. Dette kjem klart fram i gamle danske omsettingar der det står «een kvindes mann».

Eintydig – fleirtydig

Dersom eg kunne få folk til å fara litt varlegare fram med tolkingar som er grunna på trykk på ulike deler av ei norsk setning, ville ein del av målet med dette stykket vera nådd. Hovudmålet er at me skal setta oss inn i Skrifta og vitna kvar ho er eintydig og kvar ho er fleirtydig, og retta oss etter det ho seier: Varleg der ho måtte vera fleirtydig og urikkande der ho er eintydig.

LARS LODE

Forut-bestem-melsen i Kristus

Efeserbrevet (III)

AV KJELL DAHLENE

Bibel-studie-serie

Ef 1,5: «I kjærighet har han forut-bestemt oss til å få barnekår hos seg ved Kristus Jesus.»

Forutbestemmelse –! Det er noe skremmende med dette Ordet. Det forteller oss at det er noe vi ikke har kontrollen over. En avgjørelse er tatt over hodet på oss og dermed kjenner vi på usikkerhet og frykt.

På den annen side møter vi mennesker som synes å ha en innebygd klokke som sier dem at alle ting i livet er forutbestemt. De kan intet gjøre med det. Alt er fastlagt på forhånd. Livmekanismen er programmert slik at alt går slik det skal. Hos verdslige mennesker gir det seg utslag i skjebnetro. Når et eller annet hender, sier de: Det er skjebnen. Den går det ikke an å sette seg ut over. Det går som det skal. Blant troende mennesker finner vi dem som legger alt ansvar på Gud og sier: Ja, Gud vil det. De boyer seg for alle ting i livet som noe Gud har bestemt på forhånd.

Men det er ikke alt Gud vil. Hele vårt liv må korrigeres ut fra Guds Ord. Et menneske kan komme på villstrå og på avveier på mange måter. Derfor må hele livskursen korrigeres. Og Gud har ikke programmert livet vårt på den måten at det må skje og det skal skje og slik går det. Heldigvis er det å leve med Gud langt mer mangfoldig enn som så. Om et menneske kommer inn på et blindspor, er Gud mektig til å lede det ut og videre fram. Han gjør noe nytt ut av det som var

mislykket, uten at Gud skal ha skylden for det mislykte.

Når Bibelen vår enkelte ganger taler om forutbestemmelse, betyr ikke det at alle ting er fastlagt på forhånd. Den forutbestemmelse som Skriften taler om gjelder en ganske bestemt sak. Det er derfor viktig å ha klart for seg den sammenheng som dette Ordet står i. Forutbestemmelsen er knyttet til Guds overordna mål, nemlig å velsigne dem som tror på Kristus med hele den himmelske verdens åndelige velsignelse. I dette lys trer forutbestemmelsen fram.

Mange tenker når de leser om forutbestemmelsen at det må gjelde hvem som skal bli frelst og hvem som skal gå fortapt. Og har Gud tatt denne avgjørelsen på forhånd, betyr det lite hva jeg kan gjøre i denne sammenheng. Det er derfor nødvendig for oss å stanse for hva denne forutbestemmelsen gjelder.

For hvem?

Denne sak er ikke noe som gjelder alle mennesker. Når det står «oss» også i dette vers, gjelder det den gruppe mennesker som dette brev er skrevet til og omfatter. Det er *de som tror på Kristus Jesus*. Spørsmålet er ikke om hvordan de blir frelst. Det har han alt sagt i innledningen, men han vil si dem noe vesentlig om dette å være frelst. Og det er her forutbestemmelsen åpner for forståelsen av den veldige velsignelse Gud har tiltenkt sine barn.

Motivet

Når et menneske tar avgjørende bestemmelser,

spør vi ofte om grunnen til det. Og når Gud gjør oss kjent med denne enestående bestemmelse som han har tatt, uten å råde seg med noe menneske, uten å be om tillatelse, så gjør han oss også kjent med *hvorfor* han bestemte dette. *Det var hans kjærlighet.*

Bibelen forteller oss at Gud er kjærlighet. 1 Joh 4,16. Det uttrykker det innerste i Guds vesen. Og denne evige og fullkomne kjærlighet fikk sitt uttrykk i denne forutbestemmelseren. Vi kan si at det var Guds gode hjertelag som løp av med ham da han tok denne velsignede beslutningen i evighet å forutbestemme oss i Kristus.

«Calmeyer-gate-linjen»

15. januar 1995 var det 75 år siden det kjente møtet i Calmeyergatens misjonshus ble åpnet med 950 valgte utsendinger fra hele landet. Vi vil komme tilbake til dette viktige møtet i et senere nummer av Bibelsk Tro. Her vil vi bare ta med de to hovedpunktene som en ble enige om, kalt «Calmeyergate-linjen»:

1. Bibeltro kristne må ikke innngå frivillig samarbeid med dem som har brutt med Bibelens autoritet.

2. Innenfor det frivillige kristelige arbeid vil vi våke over at det som tillitsmenn kun velges folk som uforbeholdent stiller seg på Skriftens grunn etter vår kirkes bekjennelse.

I forrige artikkel om utvelgelsen i Kristus understreket vi at utvelgelsen gjaldt vår stilling hos Gud, nemlig at vi skulle være hellige og ulastelige for hans ansikt. Det var Guds hellighet som krevde denne stillingen og var motivet for utvelgelsen. I forutbestemmelsen er det kjærligheten som er bestemmende både med hensyn til *hvorfor* og *hvoran-*

Denne evige kjærlighet kan vi ane litt av, men den blir sterkest og klarest framstilt for oss i Jesu liv og gjerning. De vitnesbyrd som Jesus gir er overveldende.

Far, jeg vil at de som du har gitt meg, skal være hos meg der jeg er, for at de skal se min herlighet, som du har gitt meg, fordi du elsket meg før verdens grunnvoll ble lagt (Joh 17,24).

Dettesier Jesusfordi han vet at det er den dypeste harmoni mellom hans vilje og Faderens vilje.

Men Gud, som er rik på miskunn, har på grunn av sin store kjærlighet, som han elsket oss med, gjort oss levende med Kristus (Ef 2,4-5).

Men Gud viser sin kjærlighet til oss ved at Kristus døde for oss mens vi ennå var syndere (Rom 5,8).

Guds kjærlighet blir skrevet som evig, mektig og stor, men de sterkeste ord kan ikke beskrive den. Men når vi får et gløtt inn i forutbestemmelsens rikdom, aner vi noe mer.

Innholdet

Vi har allerede sagt at forutbestemmelsens innhold ikke gjelder hvem som skal bli frelst og ikke. For å få del i forutbestem-

melsens goder må en ha samfunn med Jesus.

Guds barns herlighet

Når Gud forutbestemte seg i evighet, hadde han Guds barns herlighet i tankene. Han besluttet at vi skulle ha det best mulig. Derfor ønsket han at vi skulle ha del i alle frelsesgodene som han gir så rikelig.

Nei, som en hemmelighet taler vi Guds visdom, den skjulte, som Gud fra evighet av har forut bestemt til vår herlighet... Men som det står skrevet: Det som intet øye har sett og intet øre hørt, og det som ikke oppkom i noe menneskes hjerte, det har Gud beredt for dem som elsker ham (1 Kor 2,7-9).

Barnekår hos Gud

Dette er det som ligger Guds Ånd på hjerte å gjøre klart for oss i dette skriftordet som vi nå behandler. Gud bestemte ikke hvem som skulle bli frelst, men hvordan de som ble frelst skulle ha det i samfunn med ham. De skulle ha barnekår.

Uttrykket barnekår har en god klang. Det taler til oss om et samfunn i trygghet, fortrolighet, omsorg og varme. Lina Sandell har jo uttrykt dette så fint i sangen.

*Ingen er så trygg i fare som Guds lille barneskare
Fuglen ei i skjul bak løvet,
stjernen ei høyt over støvet.*

Alt dette gir uttrykk for en viktig side ved dette å ha barnekår hos Gud, men det er langt mer enn dette.

Barnekåret er et skattkammer

På gresk er egentlig barnekår satt sammen av to ord, nemlig sønn og skatt-

Bibelsk Tros kassettjeneste

1	Carl Fr. Wisløff:	Skriften alene	Frøyland, febr. 1994
2	Carl Fr. Wisløff:	Arbeid på deres frelse med frykt og beven	Frøyland, febr. 1994
3	Carl Fr. Wisløff:	Lekmannsbevegelsens farer og muligheter	Frøyland, febr. 1994
4	Carl Fr. Wisløff:	Et blikk på åndssituasjonen i dag	Moi, nov. 1994
5	Carl Fr. Wisløff:	Jordens salt – verdens lys	Moi, nov. 1994
6	Carl Fr. Wisløff:	Lekmannsbevegelsen i et sekularisert samfunn	Moi, nov. 1994
100	Norvald Yri:	Samling om Guds Ord – oppgjør med bibelkritikken	Frøyland, febr. 1994
101	Norvald Yri:	Ordet om korset	Frøyland, febr. 1994
102	Norvald Yri:	Misjon eller dialog	Frøyland febr. 1994
103	Norvald Yri:	Bibelsk vekking (1)	Norheimsund, nov. 1993
104	Norvald Yri:	Bibelsk vekking (2)	Norheimsund, nov. 1993
105	Norvald Yri:	Bibelsk vekking (3)	Norheimsund, nov. 1993
106	Norvald Yri:	Korleis styrke truskapen mot Guds Ord?	Norheimsund, nov. 1993
200	Finn Jarle Sæle:	Bibelkritiske tanker i lærebøkene	Frøyland, febr. 1993
201	Finn Jarle Sæle:	Bibelens inspirasjon og autoritet	Moi, nov. 1994
800	Eta Linnemann:	Min vei fra bibelkritikken til Bibelen	Bore kirke, jan. 1994
805	Wayne Grudem:	Gjenoppdag bibelsk mannlighet og kvinnelighet (2 kass.)	Riska, sept. 1994

BØKER:

950 Eta Linnemann: **Guds Ord og bibelkritikken** 1994 (kr. 89,-)
 Kassettpris kr. 50,- Skriv til Bibelsk Tros Kassettjeneste, pb 116, 4330 Hommersåk.
 Oppgi navn/adr., kassett-/boknr. og antall.

kammer/forrådskammer. Dette forteller oss at barnekåret gir oss adgang til de mange Guds rike gaver som han har tiltenkt og bestemt for oss.

Slik kjenner vi også kår i norsk rettspraksis. Den som har et kår har adgang til visse rettigheter. Vi kjenner til kår på et gårdsbruk. De gamle har overgitt gården til de unge og har tatt bolig i kårstua. Nå har de rett til visse deler av gårdens naturalia. Det kan være to tønner pøtter, et lam i slaktetiden osv. Kår-dokumentet gjør disse tingene klare.

Slik har også Gud ordnet med våre kår. Han vil at vi skal ha det godt og få det godt hos ham.

Barnekåret er et sønnekårv

På gresk er det sønn og ikke barn som er brukt.

Det er heller ikke snakk om et småbarn, men om en voksen sønn i et rettskraftig forhold. Det er den myndige og ikke umyndige sønn.

Så lenge arvingen er barn, er det ingen forskjell mellom ham og en trell, enda han er herre over alt sammen (Gal 4,1).

Når enkelte har oversatt det med adopsjon er det ikke for å gi tilkjenne at vi blir Guds barn ved adopsjon, men at en gjennom barnekåret er plassert i den myndige sønnens stilling med alle hans rettigheter.

Vårt barnekårv hos Gud er en guddommelig rett og ingen tilsnikelse. Gustav Mevik sier det slik: «Vårt barnekårv hviler på en guddommelig rett som ingen kan ta fra oss. Vårt barnekårv er et rettsgyldig dokument som kan stå for alle

rettsavgjørelser. Ingen domstol, verken i himmel eller på jord, kan gjøre dette dokument ugyldig. Det bærer Guds egen underskrift.»

Dette sønnekårvet hviler på Jesus

«Ved Jesus Kristus» heter det i teksten. Og det er Jesus som er grunnen til dette sønnekårv. Hans forhold til Faderen er bestemmende for hvordan vi skulle ha det som Guds barn. Kristus er prototypen for dette barnekårvet.

For dem som han forut kjente, dem har han også forut bestemt til å bli like-dannet med hans Sønns bilde, for at han skulle være den førstefødte blant mange brødre (Rom 8,29).

Gud Fader så på sin Sønn og de kårv og de rettigheter han hadde, og så bestemte han at det var slike kårv

BESTILL BIBELSK TRO!!!

Send meg Bibelsk Tro hele 1995. Ordinaert abonnement (kr. 100,-). Studentpris kr. 70,-. (*Stryk!*)

GAVE: Send et årsabonnement til:

1) Navn/adr.: .....

.....

2) Navn/adr.: .....

.....

Send meg Bibelsk Tro hele resten av 1995 og de av tidligere nummer det finnes restopplag av. Bet. bare kr. 150,- – gratis tilsendt.

Bet. på forhånd (postgiro 0825 0578300 – bankgiro 3290.07.77786) /Send undertegnede girokort. (*Stryk!*)

Navn/adr.: .....

den troende Guds menighet skulle ha og nyte. Det gjorde de kristne til Jesu brødre slik Jesus også taler om det etter sin oppstandelse (Joh 20,17). Lina Sandell tolker dette på en fin måte for oss:

*Å, det broderskap,
se det forjetter
Mer enn alt
hva her man nevne kan.
For ved Jesu side
det meg setter
Gir meg rett
til samme arv som han.
Samme arv
der opp i det høye
samme himmel,
samme Gud og far.
Herre, Herre,
åpne blott mitt øye
For de skatter
jeg i sannhet har.*

Det var ikke på noen måte vår fortjeneste, men noe Kristus har gitt oss del i.

Men alle dem som tok imot ham, dem gav han rett til å bli Guds barn, de som tror på hans navn (Joh 1,12).

Denne retten er det Kristus som har. Han er nøkkelpersonen. Retten gir han til dem som tror på ham på den måten at de kommer til ham for å ha samfunn med ham.

Det er dette som får Sigvart Engeset til å uttrykke seg så sterkt i sangen sin:

*Jesus har satt meg inn i barnekåret sitt
Takk skal han ha for det.
Alt det han har
er nå med rette også mitt
Takk skal han ha for det.*

Barnekåret gir tillit

I barnekåret opplever et Guds barn at den fullkomne kjærlighet driver frykten ut. En er trygg

Porto
kr. 3,50

Til

Tidsskriftet
BIBELSK TRO

Postboks 264

4350 NÆRBØ

fordi at all velsignelse og alle frelsesgodene hører Guds barn til.

Det gir frimodighet til å tale ut om alle ting og be om alle ting i Jesu navn. Barnekåret er med på å drive fram den rette troens dristighet. Dette kommer tydelig fram i Paul Gerhards mektige salme.

*Å hvilket smykke
jeg da fra himlen får
å hvilken lykke
er dette barnekår.
Når hva oss skader,
jeg kan for tronen gå
Og sie Fader, ditt barn
du hjelpe MÅ!
Min Gud hvor lader,
det deilig der å stå.*

Dette kan vi underskrive. Det er godt å få stå der og i troens undring glede seg over forutbestemelsens herlighet.

(Forts.)

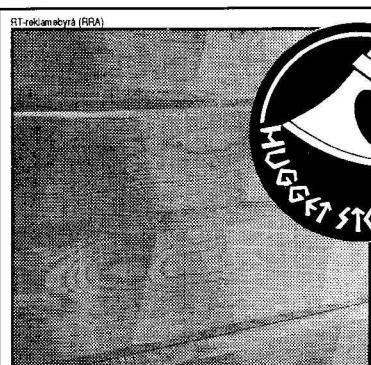
Medarbeidere/ skribenter:

Johnn Hardang: Født 1953 på Notodden. Kristendom hovedfag, NLA 1993. Forkynner i Langesundsfjordens Indremisjonsselskap 1975–84. Lærer ved Indremisjonsselskapets bibelskole, Oslo 1985–87. Lærer Bibelskolen Bildøy 1987–94. Bibelskolelærer i Rogaland Indremisjon fra august 1994. Medarbeider (1/4 stilling) i Euro Medier, Oslo.

Erling Kongevold: Født 1935 i Gyland. Teknisk utdannelse. Sjømann. Forkynner i Agder og Stavanger krets av Den norske Muhammedanermisjon.

Lars Lode: Født 1940 i Hetland, Stavanger. Teologisk embeteksamen 1964. Feltprest 1964–65. Etter språkstudium i Paris, reiste han i 1966 som misjonær til Kamerun for NMS. Rådgiver for omsettingsarbeidet i Den evangelisk-lutherske kirke. For tida driver han med evangelisering og leseopplæring i Poli distrikt.

Carsten Elmelund Petersen: Født 1956 i Esbønderup, Danmark. Utdannet automekaniker 1977, maskiningeniør fra Helsingør Teknikum 1982, cand. theol. København Universitet 1991. Stipendiat ved Forsker-Akademiet 1992–93. Adjunkt i etikk og religionsfilosofi ved Dansk Bibel-Institutt i København fra sept. 1993.

HUGGET STOKK PANEL

– gammel tradisjon får nytt liv

Panelen benyttes til utvendig og innvendig formål.
Leveres i 22 mm tykkelse og i fire bredder.

Telefon 38 34 82 02 – Fax 38 34 84 10 – 4596 Eiken
Trelast – Byggevarer – Heltre furugolv – Eksklusive hus/hytter

**Krogedal
bok & papir**
4350 Nærø – 4341 Bryne

**Høyland
og Jæren
FORBRUKS-
FORENING**

C

ISSN 0804-0532

Returadr.:
Postboks 264
4350 Nærø

Hvil deg i løftet!

The musical score consists of three staves of music in common time (indicated by 'C') and treble clef. The first staff starts with Dm, followed by A⁷, Dm, A, -7, Dm, A^{7/E}, and A⁷. The lyrics are: Sku opp mot himmelen Guds bameflokk. Hvil deg i. The second staff continues with Dm/F, Gm⁷, A⁷, Dm, Dm, G, A, F, and Gm/Gm/E. The lyrics are: sårene så har du nok. Hvil deg i løftet, så ærer du. The third staff concludes with Asus⁴, A, A^{7/C*}, A^{7/E}, Dm, Gm⁷, A, -7, and Dm. The lyrics are: Gud, så ren-ses ditt hjerte, så dannes Guds brud.

Sku opp mot himmelen, Guds barneflokk.
Hvil deg i sårene, så har du nok.
Hvil deg i løftet, så ærer du Gud,
så renses ditt hjerte, så dannes Guds brud.

Slik skal du leve, min søster og bror,
tett inntil Jesus, mens du er på jord.
Hvil deg i Ordet, for da seirer du.
En gang så skal du få hvile ut.

Stormene raser og går titt imot.
Se da på Jesus, vår bror, og fatt mot.
Husk hva som skjedde på Golgatas tre.
Hold deg til blodet – ditt liv er i det.

Dette er en gammel sang som jeg ble gjort kjent med for en del år siden. Hadde talt på et møte over Ordet fra 2 Kor 1,20, et bibelsted som understreker nettopp den sannheten som denne sangen handler om.

Forfatter av tekst og melodi er ukjent, men innholdet er en viktig påminnelse om noe grunnleggende i kristenlivet. Og det er det viktig å minne om akkurat i våre dager, da en har inntrykk av at aktivitet og effektivitet ofte settes i høysetet i kristent arbeid. (Angående den sannhet som understrekkes, kan det også henvises til Mat 7,21-23; Luk 10,20;41-42.)

GUTTORM RAEN

«For så mange som Guds løfter er, i ham har de fått sitt ja. Derfor får de også ved ham sitt amen, Gud til øre ved oss.» 2. Kor 11,20